

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Thomas Bailey Aldrich (1836 – 1907)

De geboorte van het echte jongensboek

The story of a bad boy van Aldrich wordt gezien als het eerste echte jongensboek. Het inspireerde Mark Twain voor zijn *The Adventures of Tom Sawyer* (1876) en reeksen andere schrijvers van het “bad boy genre” (in Nederland Pietje Bell), boeken die afwijken van de traditionele jeugdlectuur die vooral opvoedend wilde zijn.

1870

Thomas Bailey Aldrich, *Story of a Bad Boy*

"Tom Bailey", geboren Rivermouth, New Hampshire, groeide op bij zijn grootvader, Captain Nutter. Daar wordt Tom lid van een club jongens die een reeks avonturen beleven. Zo stelen ze op een dag een oude wagen om die op de feestdag van de vierde juli te verbranden. 's Winters bouwen ze een fort van sneeuw en dagen andere jongens uit voor een sneeuwballengevecht. Dan koopt Tom met drie andere jongens een boot waarmee ze naar een eiland varen. Tom raakt bevriend met Ben, een oude zeeman, die de lang verloren echtgenoot blijkt te zijn van Captain Nutter's Ierse huishoudster. Hij helpt de jongens

bij het afvuren van een paar oude kanonnen op de pier, tot schrik van de buurtbewoners.

Ik citeer nu hoe het boek begint:

“Dit is het verhaal van een ondeugende jongen. Nou ja, niet zo erg ondeugend, maar toch nogal ondeugend en ik kan het weten want ik ben, of eigenlijk was, die jongen zelf. Opdat de titel de lezer niet zal misleiden haast ik mij hem te verzekeren dat ik geen duistere bekentenissen zal uiten. Ik noem dit het verhaal van een ondeugende jongen, deels om mij te onderscheiden van die foutloze jonge heertjes die meestal in dit soort vertellingen optreden en deels omdat ik nu eenmaal geen engeltje was. Ik kan naar waarheid verklaren dat ik een aardig, impulsief joch was, gezegend met een behoorlijke eetlust en niet schijnheilig. Ik wilde ook geen engeltje zijn en tot de engeltjes behoren. Ik vond de traktaatjes van dominee Hawkins lang zo leuk niet als Robinson Crusoe en ik zond de centjes van mijn zakgeld niet naar de inboorlingen van verre eilanden, maar gaf het naar hartelust uit aan pepermuntjes en gekonfijte vruchten. Kortom, ik was een gewone jongen zoals je overal in dit land kunt ontmoeten en ik leek niet meer op die onmogelijke knapen in de meeste jongensboeken dan op een droog gezogen sinaasappel. Maar laat ik bij het begin beginnen.

Ach lieve help, sommige kameraden uit die tijd zijn intussen wat ouder geworden— advocaten, zakenlieden, zeelieden, soldaten, schrijvers, noem maar op. Phil Adams is consul in Shanghai, en in gedachten zie ik hem met een kaalgeschoren hoofd — hij had toch al nooit veel haar— en een lange paardenstaart bungelend op zijn rug. Hij is getrouwd, hoor ik, en ik hoop dat hij erg gelukkig is met Miss Wang Wang als zij, zittend met gekruiste benen, kleine kopje thee drinken in hun hemelsblauwe toren vol lampionnen. Zo stel ik mij hem voor, een mandarijn vol juwelen die alleen nog maar gebroken Chinees praat.

Whitcomb is nu een rechter, bezadigd en wijs, met een bril die balanceert op zijn merkwaardige neus die in vroeger dagen was bezaaid met sproeten zodat de jongens hem Peper Whitcomb noemden. Fred Langdon is nu een wijnhandelaar in California. Hij maakte het lekkerste dropwater destijds. Binny Wallace slaapt in de Oude Begraafplaats Zuid en Jack Harris is ook overleden, Harris, die onze aanvoerder was in dat beroemde sneeuwballengevecht op Slatter's Hill. Hij is gesneuveld in de burgeroorlog.

En zo vraag ik mij af wat er is geworden van al die jongens van de Temple Grammar School in Rivermouth. Met harde hand roep ik hen terug uit het verleden dat voor hen en voor mij is afgesloten. Zij leven in mijn herinneringen. Gelukkige jeugd! In die sprookjesachtige atmosfeer is zelfs Conway, ooit mijn vijand, veranderd met een soort lichtkrans rond zijn vuurrode haar.